

villingsmæssigt set urigtige, gjorde han det netop i Forbindelse med Anvendelsen af det, som han sagde, ret store Beløb til Anskaffelse af Maskiner og til Opførelse af Bygninger og Tilbygninger ude ved Geværfabrikken. Og det var i den Forbindelse, at han sluttede med at sige: Hvis det kun havde været mindre Beløb, der havde været Tale om, vilde han ikke have gjort Indvendinger derimod. Saa var det jeg spurgte om, hvilket Beløb man kan gaa til, uden at det bevillingsmæssigt set er forkasteligt? Man kan altsaa ikke gaa til 64,000 Kr., det forstaaer jeg nok, men det ærede Medlem har fremdeles ikke givet Oplysning om, hvor langt man kan gaa, uden at det bevillingsmæssigt set er ufor-svarligt.

Det ærede Medlem forstod ikke den længere Udvikling, jeg kom med i Anledning af hans Motivering af Forsvarligheden af det, Krigsminister Madsen havde foretaget sig angaaende Krudttaarnene, saa jeg skal tjene ham i ikke at komme med en længere Udvikling, men kun stille et Spørgsmaal saa kort, at det ærede Medlem temmelig sikkert vil kunne forstaa det. Jeg spørger da det ærede Medlem: Den Gang, da Finansudvalget i Efteraaret 1904 fik at vide, at der paa Geværfabrikken blev arbejdet for private med Fræmstilling af Rekylgeværer, havde det ærede Medlem da aldrig i sin Tanke, eller gennem de Forhandlinger, der fandt Sted, den Opfattelse, at der tjentes noget paa den Bestilling, der den Gang var under Arbejde eller delvis var udført? Det maa det ærede Medlem kunne forstaa.

Zahle: Jeg skal overfor det Spørgsmaal, som den ærede Ordfører rettede til mig; sige, at saa vidt jeg mindes, drejede Spørgsmaalet om Rekylgevæerne i Efteraaret 1904 sig om, hvorvidt Fabrikationen af Rekylgevæerne var en Krænkelser af vor Neutralitetspligt, og intet andet Spørgsmaal blev, mig bekendt og saa vidt jeg erindrer, draget frem den Gang. I min Erindring er der intet om den Sag, andet end at vi vilde garantere os mod, at Danmark styrtede sig ind i visse ubehagelige Forhold til Nabostaterne.

Men da den ærede Ordfører rettede et Spørgsmaal til mig, skal jeg vise ham

den Høflighed igen at rette et Spørgsmaal til ham . . . (*Afbrydelse:* De har jo ikke svaret paa Spørgsmaalet) . . . Jo, jeg har svaret paa det, jeg siger, som det er. Jeg erindrer intet om, at der under de Forhandlinger, som da førtes, forhandlede om andet, end at man ikke maatte fabricere Rekylgeværer under saadanne Forhold, at man derved kunde krænke vor Neutralitetspligt. Det er klart for enhver. Jeg haaber ikke, at der sidder nogen i den danske Folkerepræsentation, som ikke kan forstaa det Svar.

Men jeg skal da tillade mig at spørge den ærede Ordfører, om det efter hans Mening er et rigtigt Princip at anvende i Statshusholdningen, det Princip, som den højtærede Forsvarsminister har anvendt, nemlig at bruge de ved Statens Fabrikation indvundne Penge uden nogen Bevilling?

K. M. Klausen: Den højtærede Forsvarsminister udtalte, at han ønskede at være i Overensstemmelse med Rigsdagen, og det er jo glædeligt at høre det nu. Vi have jo i dette Land faaet nok af at have Ministre, som have staaet i stærk Uoverensstemmelse med Rigsdagen. Det havde dog været rigtigt, om Forsvarsministeren var kommen paa Tanker om det tidligere, saaledes at han var kommen til os, og saaledes, at det ikke skulde have været hans politiske Modstander, der havde draget den Sag frem. Hvis Ministeren selv var kommen til os, saa snart han var bleven klar over dette Forhold, vilde man ikke have kunnet bebrejde den højtærede Minister noget som helst. Men Ministeren har tiet med denne Sag saa længe som muligt og først givet Oplysning om den, da det ikke var muligt længere at fortie den.

Den Hjemmel, Ministeren beraaber sig paa, nemlig den Aftale, som General Thomsen i 1894—95 traf med Finansudvalget, er jo slet ikke fyldestgørende i denne Sag. Den Hjemmel gik kun ud paa, at der maatte tjenes 6 pCt. af Fabriksprisen, og at disse Penge skulde gaa som Gratiale til Funktionærerne. Men nu ere vi jo inde paa noget helt andet, og Ministeren har derfor slet ingen Ret til at beraabe sig paa den Hjemmel, der skulde være skabt